

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

FAKULTA BEZPEČNOSTNĚ PRÁVNÍ

Katedra policejních činností

***Využití informačních systémů ve služební činnosti cizinecké
policie***

Bakalářská práce

Use of information systems in the service activities of the foreign police

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

JUDr. Smetana Miloslav

AUTOR PRÁCE

Stuchlíková Daniela

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 8.3.2024

.....

Daniela Stuchlíková

Poděkování

Tímto velice děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Miloslavu Smetanovi za to, že mi metodicky pomohl a za jeho cenné připomínky a rady.

Za ochotu věnovat mi svůj čas a poskytnout rozhovor ke zpracovávanému tématu bych také ráda poděkovala policistům ze služby cizinecké policie z oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort v Brně.

Anotace

Bakalářská práce pojednává o fungování informačních systémů policie České republiky, zejména o informačních systémech cizinecké policie. Popisuje jejich strukturu a využití v rámci práce u cizinecké policie. Dále nám analyzuje národní a mezinárodní informační systémy využívané službou cizinecké policie České republiky. Pomocí řízeného rozhovoru s příslušníky cizinecké policie z oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort nám umožňuje nahlédnout na výhody i nevýhody těchto systémů a jejich využití v praxi a případné připomínky na budoucí vývoj připravujících se systémů. Takle práce i přibližuje využití těchto systémů v terénu za přímého výkonu policisty cizinecké služby. Práce je určena studentům, policistům či zájemcům o práci u služby cizinecké policie České republiky.

Klíčová slova

Informační systém, efektivita, legislativa, funkcionalita, cizinecká policie, databáze, vytěžování informací.

Annotation

The bachelor's thesis discusses the functioning of the information systems of the police of the Czech Republic, especially the information systems of the foreign police. It describes their structure and use within the framework of work with the foreign police. He also analyses for us the national and international information systems used by the foreign police service of the Czech Republic. With the help of a controlled interview with members of the foreign police from the residence control, search and escort department, it allows us to gain an insight into the advantages and disadvantages of these systems and their use in practice, and possible comments on the future development of the systems being prepared. This work also approximates the use of these systems in the field for the direct performance of a foreign service police officer. The work is intended for students, police officers or those interested in working for the foreign police service of the Czech Republic.

Key words

Information system, efficiency, legislative, function, Foreign Police, database, extracting of the information.

Obsah

Úvod.....	8
Teoretická část.....	9
1 Informační systém.....	9
1.1 Data	9
1.2 Informace	9
1.3 Informační systém.....	9
2 Primární nároky na informační systémy	10
2.1 Efektivita	10
2.2 Aktuálnost	11
2.3 Rychlost a jednoduchost využití.....	11
2.4 Formalizace evidovaných informací.....	12
2.5 Úplnost a hodnověrnost	12
2.6 Bezpečnost	13
2.7 Legislativa.....	14
3 Informační systémy Policie České republiky využívané Službou cizinecké policie	15
3.1 Činnost služby cizinecké policie.....	16
3.2 Informační systémy pro plnění úkolů Služby cizinecké policie	17
4 Národní informační systémy.....	18
4.1 Cizinecký informační systém	19
4.2 Systém AFIS	23
4.3 Informační systém OBZOR.....	24
4.4 Informační systém KODOX.....	25
4.5 Informační systém Mobilní bezpečná platforma.....	26
5 Informační systémy v rámci Evropské unie	27
5.1 Schengenský informační systém	28

5.1.1 Schengenský prostor	28
5.1.2 Původní verze Schengenského informačního systému	28
5.1.3 Aktuální verze Schengenského informačního systému	29
5.2 Vízový informační systém	31
5.3 Systém EURODAC	32
5.4 Systém ETIAS.....	33
5.5 Systém vstupu/výstupu	34
5.6 Systém EUROSUR	35
5.7 Systém Falešné a pravé doklady	36
5.8 Systém o odsouzeních státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti.....	36
5.9 Systém dohledu nad vzdušným prostorem	37
Praktická část.....	39
6 Řízený rozhovor na pracovišti cizinecké police České republiky v Brně	39
6.1 Vlastní provedení strukturovaného rozhovoru	39
6.2 Vyhodnocení strukturovaného rozhovoru	48
Závěr	49
Seznam použité literatury.....	50
Seznam příloh	54
Příloha.....	55

Úvod

Vstup a pobyt cizinců na území jakékoli země představuje složitý úkol, který žádá pečlivé monitorování, řízení a zajištění dodržování právních předpisů. Pro cizineckou policii, jako nejdůležitějšího aktéra v této oblasti, je klíčové mít k dispozici moderní nástroje, které usnadní efektivní a bezpečnou správu migrace a hranic.

V této souvislosti představují informační systémy nezastupitelnou roli. Tyto systémy poskytují komplexní platformu pro sběr, správu a analýzu dat souvisejících s cestovními doklady, vazy, povoleními k pobytu a dalšími relevantními informacemi o cizincích. Díky nim má cizinecká policie nejen přístup k aktuálním a důvěryhodným informacím a datům, ale také schopnost provádět sofistikovanější bezpečnostní kontroly a rychle reagovat na případné hrozby.

Využití informačních systémů ve služební činnosti cizinecké policie není pouze o zlepšení správy dat, ale také o automatizaci procesů a optimalizaci pracovních postupů. Tím se snižuje administrativní zátěž a zvyšuje se efektivita, což policistům umožňuje věnovat více času terénnímu monitorování a dalším klíčovým aspektům.

V této práci se zaměříme na zásadní roli, kterou hrají informační systémy v činnosti cizinecké policie. S ohledem na dynamický charakter migrace a bezpečnostní výzvy, kterým stojíme v dnešní době, je klíčové porozumět přínosům, které tyto technologie přinášejí.

Budeme zkoumat, jak informační systémy pomáhají zlepšit sledování a monitorování pohybu cizinců přes hranice, správu a ověřování cestovních dokladů a také proces vydávání víz a povolení k pobytu. Tyto systémy nejenom zvyšují bezpečnost a ochranu hranic, ale také přispívají k efektivnějšímu využití zdrojů a zlepšení služeb pro cestující.

V praktické části se věnuji řízenému rozhovoru s příslušníky cizinecké policie z oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, kteří nám více přiblížili informační systémy, které policisté cizinecké policie využívají na denní bázi.

Teoretická část

1 Informační systém

1.1 Data

V kontextu informačních systémů považujeme data za elementární stavební bloky informací. Jde o znázornění skutečností, poznatků, faktů a myšlenek ve formě přijatelné pro následné zpracování a přenos, získané v průběhu každodenních aktivit.

1.2 Informace

Informace je význam přisouzený datům.¹ Jde tedy o data, která byla transformována do užitečné podoby pro příjemce, přinášející jim nové poznatky a zjištění. S cílem usnadnit efektivní využití rozsáhlého množství informací, které jsou dnes shromažďovány, analyzovány a přenášeny, byly vyvinuty různé informační systémy.

1.3 Informační systém

Pro každou práci s informacemi je klíčové dosáhnout jasnosti (srozumitelnosti synonymum) pro koncového uživatele, získání užitečné hodnoty informace a stanovení konkrétního a pevně definovaného systému. Informační systém je poté komplexem, který systematicky získává, analyzuje, ukládá a znovu poskytuje informace uživatelům.

V minulosti bývaly struktury s automatizovaným zpracováním dat označovány pojmem "informační systém", zatímco manuálně vedena data byla spíše nazývána evidencemi, rejstříky nebo registry. Některé evidenční systémy měly unikátní označení, jiné byly pojmenovány podle druhu uchovávaných dat nebo technologie zpracování. Přestože se různě označují, zůstává skutečnost, že vždy jde o informační systém.

V literárních pramenech se nachází mnoho definic informačních systémů, jako je například ustanovení § 2 zákona č. 365/2000 Sb. o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. Tento zákon

¹ POŽÁR, Josef. *Manažerská informatika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010., s. 33. ISBN 978- 80- 7380- 276-9.

charakterizuje informační systém jako funkční celek nebo jeho část zabezpečující cílevědomou a systematickou informační činnost pro účely výkonu veřejné správy nebo plnění jiných funkcí státu anebo dalších veřejnoprávních korporací. Každý informační systém veřejné správy zahrnuje data, která jsou uspořádána tak, aby bylo možné jejich zpracování a zpřístupnění, provozní údaje a dále technické a programové prostředky, případně jiné nástroje umožňující výkon informačních činností. (zákon 365/2000 Sb.,)

2 Primární nároky na informační systémy

Rozvoj informačních technologií v posledních desetiletích dramaticky změnil způsob, jakým organizace řídí své operace a interagují se svým okolím. V dnešní době jsou informační systémy pro většinu organizací nezbytnou součástí každodenního provozu. Nicméně, aby tyto systémy byly efektivní a odpovídaly potřebám organizace, je nezbytné, aby splňovaly určité primární nároky. Tyto nároky, jak se brzy dozvíme, jsou klíčovými aspekty, které určují úspěch a výkonnost informačních systémů v moderním podnikovém prostředí.

2.1 Efektivita

Účinnost, což znamená schopnost dosahovat požadovaných výsledků, lze obecně vyjádřit jako rozdíl mezi investovanými prostředky a dosaženými výsledky. V kontextu informačních systémů je efektivita založena na potřebě získat informace a posoudit hodnotu shromažďování těchto informací v porovnání s náklady na zřízení a provoz těchto aplikací. V případě policejních informačních systémů se však setkáváme s určitou specifičností, protože efektivita těchto systémů nemusí vždy být měřena finančními ukazateli. Klíčovým kritériem efektivity policejních informačních systémů je rychlost získání informací, jejich relevanci a odpovídající kvalitu, na rozdíl od soukromého sektoru, kde je často důraz kladen na finanční efektivitu.

Otázka hodnocení efektivnosti je významně ovlivněna nejen potřebami a jejich účinným uspokojováním, ale také očekáváními, která mají osoby, tedy koneční hodnotitelé a příjemci užítu. Odhadnout, kdo a jaký užitek přesně očekává, je samozřejmě složité. Kvalitní informace, které jsou relevantní, správné, včasné, aktuální, úplné a přiměřené, slouží kvalitnímu rozhodování a zajišťují případný

prospěch. Nicméně stanovit hranici, kdy se konkrétní informační systém vyplatí, je téměř nemožné.² V rámci Policie České republiky vývojová oddělení při zkušebních provozech a tzv. věcní gestoři u již provozovaných informačních systémů využívají připomínky koncových uživatelů pro zjištění požadovaných funkcionalit konkrétních informačních systémů a evidují mapu těchto funkčních požadavků.

2.2 Aktuálnost

Aktuálnost uchovávaných informací musí být zajištěna především včasností soustřeďování, ale i využívání informací. Je třeba zajistit nepřetržitý tok nových informací do evidence, stejně tak jako okamžité vyřazování (nebo jejich aktualizaci) zastaralých informací, které neodrážejí současný stav věci.

Kromě pravidelné aktualizace a vyřazování zastaralých informací je nutné zajistit, aby celý proces správy informací probíhal systematicky a efektivně. To zahrnuje jasně definované postupy a odpovědnosti pro sběr, aktualizaci a uchovávání dat. Také je vhodné vytvořit mechanismy pro automatickou aktualizaci informací tam, kde to lze, a zajistit, aby byly všechny informace přístupné v reálném čase pro potřeby uživatelů.

2.3 Rychlost a jednoduchost využití

Zajištění rychlosti a jednoduchosti využití shromážděných informací souvisí s efektivním vyhledáváním potřebných údajů a snadným způsobem zadávání a získávání informací. To zahrnuje rychlé nalezení potřebných dat, případně identifikaci jejich vzájemných vztahů, a jednoduchý proces vyžádání a prezentace informací, včetně možnosti snadného porovnávání. Rychlost vyhledávání a jednoduchost zpracování informací jsou primárně ovlivněny efektivním klasifikačním systémem, systematickým uspořádáním informací a technickými prostředky vedení evidence.

Pro dosažení optimální rychlosti a jednoduchosti využití informačních systémů je klíčové mít efektivní klasifikační systém a systematicky uspořádané informace. Rovněž je nezbytné vytvořit uživatelsky přívětivé rozhraní umožňující snadné

² MOLNÁR, Zdeněk. *Efektivnost informačních systémů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000., s. 180. ISBN 80-247-0087-5.

a rychlé vyhledávání, zadávání a prezentaci informací. Technická prostředí vedení evidence by měla být optimalizována tak, aby podporovala co nejrychlejší přístup k potřebným datům a umožňovala snadné porovnávání informací, což přispívá k efektivitě a uživatelské spokojenosti.

2.4 Formalizace evidovaných informací

Formalizace evidovaných informací zahrnuje nejen vytvoření jasné struktury ukazatelů, ale také implementaci standardizovaných metod a postupů, které usnadňují jejich udržování a správu. Klíčovým prvkem je zajistit, aby každý ukazatel byl jednoznačně definován, což zajišťuje konzistenci a srovnatelnost dat. Tímto způsobem lze minimalizovat riziko chybných interpretací a zajistit, že evidované informace budou spolehlivé a relevantní.

Pro optimální funkci formální struktury je rovněž důležité, aby byla pružná a schopná reagovat na dynamiku prostředí a změny v požadavcích. Tato adaptabilita umožňuje informačnímu systému přizpůsobit se novým situacím a novým potřebám, což je klíčové pro udržení jeho relevance a efektivity v dlouhodobém horizontu. Při vytváření systému pro formalizaci evidovaných informací je také vhodné zohlednit uživatelské rozhraní. Uživatelsky přívětivé prostředí s intuitivními funkcemi vyhledávání a prezentace dat přispívá k rychlosti a jednoduchosti využití informačního systému. Usnadňuje to nejen proces zadávání a aktualizace dat, ale také zvyšuje efektivitu při rychlém hledání a získávání potřebných informací.

Celkově lze říci, že formální struktura pro evidenci informací je klíčovým nástrojem pro dosažení nejen aktuálnosti a přesnosti dat, ale také pro vytvoření uživatelsky příjemného prostředí, které podporuje efektivní správu a využívání informací v rámci informačního systému.

2.5 Úplnost a hodnověrnost

Zajištění úplnosti a důvěryhodnosti informací je klíčové pro správné fungování registračního a klasifikačního systému. Cílem je rychle odhalovat a opravovat případné chyby v dokumentech a zařazených datech, aby byl zajištěn neustálý tok kompletních a spolehlivých informací.

Kvalita formulace a registrace dat ovlivňuje úplnost a důvěryhodnost informací. Uživatelé informatiky hrají klíčovou roli nejen při zajištění správnosti a úplnosti dat, ale také jako hlavní dodavatelé informací do systému. Systém by měl být schopen rychle identifikovat a opravit chyby v dokumentech a datech, aby se minimalizovalo riziko nesprávného zanesení informací.

Aktivní účast a odpovědnost subjektů zodpovědných za formulaci a registraci dat je nezbytná pro udržení kvality evidence. Uplatnění dalších principů pracovníky v oblasti informatiky je také klíčové pro správné zpracování dat. Uživatelé informatiky nejen kontrolují kvalitu dat, ale také poskytují hlavní zdroj informací do systému, což zajišťuje aktuálnost a spolehlivost evidence. Tato spolupráce mezi systémem, subjekty a uživateli je zásadní pro efektivní a důvěryhodný informační systém.

2.6 Bezpečnost

Bezpečnost počítačů a ochrana dat v informačních systémech byly dlouhou dobu podceňovány a současně zanedbávány. Teprve v nedávných letech se odborníci začali podrobněji zabývat implementací bezpečnostních prvků napříč celým životním cyklem informačního systému. S nástupem informační exploze, kdy společnost soutěží o kvalitní, dostupné a relevantní informace za účelem dosažení zisku nebo konkurenční výhody, se bezpečnost informačního systému stala jedním z klíčových atributů. Je důležité si však uvědomit, že absolutní bezpečnost není reálná; rizika mohou být pouze omezena na tolerovatelnou úroveň. Hlavními prvky informační bezpečnosti mohou být utajování zpráv, autentizace, digitální podpis, nebo bezpečnost záznamových médií.³

Informační bezpečnost tedy znamená ochranu informací během jejich vzniku, zpracování, ukládání, přenosů a likvidace prostřednictvím logických, technických, fyzických a organizačních opatření, která musí působit proti ztrátě důvěrnosti, integrity a dostupnosti těchto hodnot.⁴ Ve zkratce tedy jde o provedení přiměřené ochrany před jinými, nepovolanými subjekty. Záporné vlivy se označují

³ PŘIBYL, Jiří. *Informační bezpečnost a utajování zpráv*. 1. vyd. Praha: ČVUT, 2004., s. 239. ISBN 80-01-02863-1.

⁴ DOBDA, Luboš. *Ochrana dat v informačních systémech*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1998., s. 288. ISBN 80-7169-479-7.

jako hrozby, k nim patří především lidské hrozby (nejčastějším případem celkem logicky jsou vnitřní útoky vlastními zaměstnanci, méně jsou zastoupeny vnější útoky okolními útočníky),⁵ události způsobené přírodními vlivy (požáry, zemětřesení, povodně) a také vlivy techniky (výpadky el. proudu, poruchy zařízení). Dlouhodobé vyřazení informačního systému z provozu, poškození či ztráta datových souborů nebo průnik do systému je označován pojmem bezpečnostní incident.⁶

2.7 Legislativa

Z legislativního hlediska se v oblasti informačních technologií a systémů střetávají dva základní principy: právo na svobodný přístup k informacím⁷, které spravují veřejné subjekty, včetně Policie České republiky⁸ a ochrana osobních údajů. Tato ustanovení mají ještě větší význam v případě ozbrojených sborů, které jsou vázány na dodržování zákonnosti. Proto je nepřijatelné, aby Policie České republiky provozovala informační systémy bez opory v platné legislativě.⁹

Shromažďování, zpracovávání a poskytování údajů lze obecně přirovnat k formě uplatňování státní moci, což je podrobně popsáno v Ústavě České republiky¹⁰ a Listině základních práv a svobod. Tyto dokumenty stanovují, že státní moc lze vykonávat pouze v rámci přesně stanovených podmínek a způsobů, jak je uvedeno v platných zákonech.¹¹

Základní právní opora pro zpracování informací včetně osobních údajů Policií České republiky poskytuje § 60 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. Toto ustanovení opravňuje Policii zpracovávat informace v souladu s platnými zákony a dalšími právními předpisy nezbytně pro plnění svých úkolů. Detaily týkající se zpracování

⁵ MATĚJKA, Michal. *Počítačová kriminalita*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2002., s. 106. ISBN 80-7226-419-2.

⁶ KALAMÁR, Štěpán a POŽÁR Josef. *Vybrané aspekty informační bezpečnosti*. 1. vyd. Praha: PA ČR, 2010., s. 408. ISBN 978-80-7251-339-0.

⁷ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v posledním znění.

⁸ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 157/2008, o zajišťování svobodného přístupu k informacím v Policii České republiky.

⁹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 70/2007, o terminologii v oblasti informačních systémů.

¹⁰ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky posledním znění.

¹¹ Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR.

v jednotlivých informačních systémech obvykle stanovuje interní nařízení policejního prezidenta.¹²

Ochrana zpracovávaných informací před neoprávněným přístupem je nařízena § 60 odst. 2 zákona o Policii ČR a provádí se v souladu s klíčovými právními předpisy, jako je zákon o ochraně utajovaných informací¹³ a zákon o ochraně osobních údajů, který rozlišuje mezi osobními a citlivými údaji.¹⁴

Záležitosti týkající se ochrany osobních údajů v rámci Policie ČR jsou navíc upraveny interními akty řízení.¹⁵

Účelem zákona o ochraně osobních údajů je zajistit občanům právo na ochranu před neoprávněným zásahem do jejich soukromého a osobního života, a to včetně neoprávněného shromažďování, zveřejňování nebo jiného zneužívání osobních údajů, jak je zaručeno Listinou základních práv a svobod.¹⁶ Pro podporu dodržování tohoto zákona byl vytvořen nezávislý orgán, Úřad pro ochranu osobních údajů. Tento orgán má za úkol dohlížet na dodržování povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů, přijímat podněty a stížnosti občanů týkající se porušení zákona a poskytovat konzultace v oblasti ochrany osobních údajů.¹⁷

3 Informační systémy Policie České republiky využívané Službou cizinecké policie

Služba cizinecké policie má obecně stanovené úkoly definované platnými právními předpisy České republiky. Ve své specializaci se nicméně zaměřuje především na problematiku týkající se cizinců, která je upravena zákonem

¹² Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v posledním znění.

¹³ Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti v posledním znění.

¹⁴ Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

¹⁵ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 215/2008, kterým se stanoví některé bližší podmínky a postupy pro zpracování osobních údajů (o ochraně osobních údajů).

¹⁶ DOUCEK, Petr; NOVÁK, Luděk a SVATÁ Vlasta. *Řízení bezpečnosti informací*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2008., s. 339. ISBN 978-80-86946-88-7.

¹⁷ Úřad pro ochranu osobních údajů. Online. 2023. Dostupné z: <https://uouu.gov.cz/>. [citováno 2024-02-06].

č. 325/1999 Sb., týkajícím se azylu, a hlavně zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Tento zákon rovněž stanovuje konkrétní činnosti, které policie vykonává v rámci svých pravomocí.

3.1 Činnost služby cizinecké policie

Služba cizinecké policie je specializovaný útvar Policie České republiky, který cílí na vypořádávání se s problémy, které se týkají cizinců a imigračních záležitostí. Nyní můžeme činnost cizinecké policie rozdělit do dvou kategorií, a to na činnost vykonávanou na vnějších schengenských hranicích, která je řízena centrálně Ředitelstvím služby cizinecké policie a na činnost prováděnou na území České republiky. Za tuto činnost jsou odpovědné místně příslušné odbory cizinecké policie jednotlivých krajských ředitelství Policie České republiky a některé výkonné útvary ředitelství.

Mezi úlohy vykonávané na vnějších schengenských hranicích patří především ochrana hranic. Ochranu hranic můžeme nazvat jako soubor opatření, který se pojí s hraniční kontrolou a ostrahou hranic.

Hraniční kontroly jsou realizovány na hraničních přechodech vnější schengenské hranice. V České republice se tato činnost může konat pouze na mezinárodních letištích, která lze najít v Praze, Brně, Ostravě, Pardubicích a Karlových Varech. Na mezinárodních letištích se cizinecká policie dále zabývá zejména ochranou objektů zvláštního významu, prováděním vyhledávání výbušnin a nástražných výbušných systémů s využitím služebních psů. Kromě toho zajišťuje školení psovodů a služebních psů specializovaných na detekci výbušnin a nástražných systémů a provádí další praktické úkony. Navíc spolupracuje s policejními orgány na určených mezinárodních letištích v rámci zemí Evropské unie. V obecné definici lze říci, že účelem hraniční kontroly je ověřit, zda je osobám i jejich dopravním prostředkům a předmětům, které mají u sebe, povolen vstup na území členských států nebo jejich opuštění.

Ostraha hranic představuje opatření prováděná na hranici s účelem zabránit neoprávněnému překročení hranic, přičemž hlavním cílem je zajistit dodržování vstupních podmínek v souladu s právním řádem.¹⁸

Nařízením Ministerstva vnitra č. 67/2008 byla ustanovena Cizinecká policie, která patří mezi útvary Policie České republiky s působností na celém území. Klíčové úkoly, kterým se Cizinecká policie věnuje, jsou oficiálně definovány na webových stránkách Policie České republiky takto: *„zabezpečuje plnění závazků vyplývajících z mezinárodních smluv, provádí pobytovou kontrolu, řídí a kontroluje činnost odborů cizinecké a jejich dislokovaná pracoviště, provozuje zařízení pro zajištění cizinců, provádí eskortní činnost v souvislosti s vyhošťováním cizinců nebo v souvislosti s průvozem cizinců přes území, provádí úkony v souvislosti s zajištěním za účelem správního vyhoštění, zjišťování totožnosti cizince nebo plnění závazku vyplývajících z mezinárodní smlouvy, rozhoduje ve správním řízení jako odvolací orgán, rozhoduje o označení osoby za nežádoucí, provozuje informační systémy v rozsahu své působnosti, zabezpečuje cestovní a přepravní doklady a uděluje výjezdní vízum pro cizince vyhošťovaného z území, rozhoduje o udělení víza nebo povolení vstupu na území v případech žádostí o odstranění tvrdosti správního vyhoštění.“*¹⁹

Cizinecká policie se dále zapojuje do plnění úkolů spojených s odhalováním a prevencí terorismu a organizovaného zločinu, s udržováním veřejného pořádku a bezpečnosti, s monitorováním bezpečnosti na silnicích, s poskytováním pomoci při řešení následků katastrof a přírodních pohrom, a s prováděním eskortních služeb.

Služba cizinecké policie je útvar s celorepublikovou působností, který přímo podléhá Policejnímu prezidiu České republiky.

3.2 Informační systémy pro plnění úkolů Služby cizinecké policie

Bez informačních systémů by bylo obtížné, ba dokonce nemožné, aby útvary cizinecké policie plnily své úkoly s potřebnou efektivitou. Následující přehled

¹⁸ SMETANA, Miloslav. *Činnost cizinecké policie I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021., s. 26. ISBN 978-80-7251-526-4.

¹⁹ Policie České republiky – Služba cizinecké policie: O nás. Online. Praha: Policie ČR, 2023. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-831034.aspx>. [citováno 2024-02-05].

nezahrnuje všechny existující systémy a aplikace, ale představuje klíčové platformy, které jsou nezbytné pro úspěšné fungování služby a naplnění zákonných povinností.

Určení podmínek a typů informačních systémů policie a dat, která jsou pro jejich fungování shromažďována, jsou detailně popsány v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Dle tohoto zákona policie při výkonu působnosti provozuje informační systém cizinců, jehož je správcem a který obsahuje jméno, popřípadě jména, příjmení, včetně dřívějších jmen a příjmení, den, měsíc a rok narození, pohlaví a státní příslušnost cizince, jeho rodné číslo, nebo jiný identifikační údaj sdělený tímto cizincem, obrazový záznam, například fotografii, cizince, jeho daktyloskopické otisky a údaje o jeho tělesných znacích. Dále se v informačním systému cizinců o cizinci vedou údaje potřebné v rozsahu konkrétního postavení cizince na území ČR, například údaje k žádosti o udělení víza (§ 54), povolení k dlouhodobému pobytu (§ 42 odst. 6, § 42g odst. 12, § 42i odst. 11), povolení k trvalému pobytu (§ 70 odst. 1), přiznání právního postavení rezidenta na území (§ 83 odst. 5), žádosti a informace týkající se vydávání víz, cizineckého pasu, údaje o překročení státních hranic, o zařazení osoby do Evidence nežádoucích osob a jejích důvodech, údaje o správním nebo soudním vyhoštění, údaje o přestupcích podle tohoto zákona, údaje o odcizených dokladech, zákazu pobytu a další.²⁰

4 Národní informační systémy

Při zkoumání jednotlivých informačních systémů je klíčové posoudit, zda pracují s alfanumerickými nebo biometrickými údaji, či dokonce s oběma těmito kategoriemi. V rámci GDPR²¹ jsou všechny tyto údaje považovány za osobní údaje. Alfnumerické údaje zahrnují abecedně-číselné informace, jako jsou například jméno, příjmení nebo datum narození. Naopak biometrické údaje jsou technického charakteru a zahrnují fyzické nebo fyziologické charakteristiky osoby, které umožňují unikátní identifikaci. Mezi biometrické údaje patří například obraz

²⁰ Zákon č. 326/1999 Sb. *O pobytu cizinců na území ČR*, §158, odst. 1.

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 *o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů*.

obličej, otisky prstů nebo dlaní, podpis, snímek oční duhovky nebo sítnice, ale také charakteristika lidského hlasu nebo mapa žil na dlaní lidské ruky.²²

4.1 Cizinecký informační systém

Cizinecký informační systém (CIS)²³ je klíčovým nástrojem pro správu a monitorování pohybu cizinců na území dané země. Provozování CIS je regulováno interním aktem řízení.²⁴ Obsahuje důležité informace o cizincích, včetně jejich osobních údajů, účelů pobytu, stavu víz, místa pobytu a dalších relevantních informací. Zde jsou klíčové aspekty o cizineckém informačním systému:

- Cizinecký informační systém slouží k důkladné registraci a sledování cizinců, kteří vstupují na území dané země a zde pobývají. Zahrnuje široké spektrum informací, jako jsou údaje o trvání jejich pobytu, udělení pracovních nebo studijních oprávnění, jejich rodinném stavu a dalších relevantních údajích. Tato data jsou klíčová pro úřady při správě cizineckých záležitostí a zajišťují transparentní a efektivní evidenci cizinců na území země.
- Bezpečnostní prvky v cizineckém informačním systému jsou klíčové pro ochranu citlivých osobních údajů cizinců. Tyto prvky zahrnují šifrování dat, které zajišťuje, že osobní údaje jsou chráněny před neoprávněným přístupem a zneužitím. Dále zahrnují přístupová práva, která omezují přístup k citlivým informacím pouze na oprávněné uživatele, a protokoly pro zabezpečení systému, které minimalizují riziko kybernetických útoků a úniků dat.
- Cizinecký informační systém umožňuje úřadům komunikovat a vyměňovat si informace s dalšími útvary, jako jsou policejní složky, imigrační úřady, ministerstva vnitra a zahraničních věcí. Tato komunikace je nezbytná pro účinné sledování a monitorování cizinců v souladu se zákony

²² SMETANA, Miloslav a kol. *Činnost cizinecké policie II*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2023., s. 157. ISBN 978-80-7251-547-9.

²³ § 158 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů v posledním znění.

²⁴ Pokyn policejního prezidenta č. 266/2015, o informačním systému cizinců.

a předpisy a umožňuje koordinovanou reakci na případné bezpečnostní hrozby.

- Analytické nástroje v cizineckém informačním systému poskytují úřadům možnost sledovat vývoj migrační situace, zpracovávat statistická data a identifikovat dlouhodobé trendy v pohybu cizinců na území země. Tato data jsou klíčová pro plánování a formulaci politiky v oblasti migrace a bezpečnosti.
- Propojení cizineckého informačního systému s mezinárodními systémy umožňuje výměnu informací o cestovních dokladech, vízech a bezpečnostních rizicích mezi různými státy. Tato integrace posiluje bezpečnostní opatření a umožňuje úřadům lépe monitorovat pohyb cizinců napříč hranicemi a identifikovat potenciální rizika a hrozby.
- Cizinecký informační systém pečlivě sleduje udělení a platnost víz a povolení k pobytu pro cizince, což zahrnuje detailní informace o různých typech víz, podmínkách jejich udělení, délce platnosti a dalších relevantních údajích. Tato evidence je klíčová pro úřady při správě cizineckých záležitostí a zajišťuje, že cizinci pobývající v zemi jsou v souladu s příslušnými právními předpisy a podmínkami.
- Cizinecký informační systém disponuje nástroji pro monitorování a správu hranic, což zahrnuje sledování překračování hranic, identifikaci a detekci nelegální migrace a vyhodnocování migrační politiky. Tato funkcionalita je nezbytná pro úřady zodpovědné za ochranu hranic a kontrolu migrace a umožňuje jim efektivně reagovat na migrační trendy a bezpečnostní hrozby.
- Cizinecký informační systém umožňuje úřadům spolupracovat s mezinárodními partnery v boji proti mezinárodní kriminalitě a terorismu. To zahrnuje výměnu informací s organizacemi jako Interpol, Europol a dalšími bezpečnostními agenturami, což posiluje bezpečnostní opatření a přispívá k účinnému řešení mezinárodních bezpečnostních hrozeb.
- Cizinecký informační systém hraje důležitou roli při řízení krizových situací, jako jsou přírodní katastrofy, epidemie nebo teroristické útoky. Poskytuje prostředky pro identifikaci a lokalizaci cizinců v nouzi a umožňuje úřadům

koordinovaně reagovat na mimořádné události a zajišťovat pomoc tam, kde je nejvíce potřeba.

- Při zpracování osobních údajů cizinců musí cizinecký informační systém striktně dodržovat zásady ochrany osobních údajů a respektovat lidská práva, včetně práva na soukromí a nediskriminaci. To znamená, že systém musí být navržen a provozován s ohledem na ochranu individuálních práv a svobod každého jednotlivce.
- Efektivní využívání cizineckého informačního systému vyžaduje pravidelné školení a vzdělávání pracovníků, kteří s ním pracují. Toto školení zahrnuje seznámení s funkcemi systému, správnou manipulaci s daty a procedurami pro zacházení s citlivými informacemi. Zajištění dostatečného školení a vzdělávání je klíčové pro zajištění bezpečného a efektivního provozu systému.
- Cizinecký informační systém musí být v souladu s příslušnými zákony a legislativou týkající se ochrany osobních údajů, práv cizinců a zásad spravedlnosti. To zahrnuje dodržování národních i mezinárodních právních předpisů, jako je GDPR, a zajištění, že provoz systému respektuje práva a svobody jednotlivců a nediskriminuje je na základě jejich etnického či národnostního původu.
- Cizinecký informační systém musí být schopen efektivně komunikovat a integrovat se s dalšími informačními systémy v rámci státní správy, jako jsou systémy ministerstev vnitra, zahraničních věcí, práce a sociálních věcí. Tato integrace umožňuje koordinaci a sdílení relevantních informací mezi různými úřady, což zlepšuje efektivitu a efektivitu správy cizineckých záležitostí a bezpečnostních opatření.
- Cizinecký informační systém poskytuje analytické nástroje a reporty pro podporu rozhodování v oblasti cizinecké politiky a bezpečnosti. To zahrnuje analýzy migračních trendů, statistiky o pohraničních přechodech a hodnocení rizik spojených s určitými skupinami cizinců. Tyto informace pomáhají úřadům lépe porozumět migrační situaci a přijímat informovaná rozhodnutí.

- Pravidelné audity a revize cizineckého informačního systému jsou nezbytné pro ověření jeho správného fungování, dodržování právních předpisů a ochranu osobních údajů. Tyto procesy pomáhají identifikovat případné nedostatky a zlepšit bezpečnostní opatření, což přispívá k důvěryhodnosti a transparentnosti systému.
- Důležitou součástí správy cizineckého informačního systému je sběr zpětné vazby od uživatelů, včetně policistů, úředníků a dalších subjektů, kteří s ním pracují. Tato zpětná vazba umožňuje identifikovat potřeby uživatelů a provádět neustálé zdokonalování systému, aby lépe vyhovoval potřebám uživatelů a účinněji podporoval provozní procesy.
- Bezpečnost dat je klíčovým hlediskem cizineckého informačního systému. Systém musí implementovat opatření jako šifrování dat, správu přístupových práv, monitorování aktivit uživatelů a zálohování dat. Tato opatření jsou nezbytná pro ochranu před neoprávněným přístupem, únikem dat a kybernetickými hrozbami.
- Cizinecký informační systém musí být navržen a provozován s ohledem na mezinárodní standardy a normy v oblasti informační bezpečnosti a ochrany osobních údajů, jako je GDPR. Zajištění kompatibility se standardy a normami umožňuje úřadům efektivně spolupracovat na mezinárodní úrovni a vyměňovat data s dalšími zeměmi a organizacemi.
- Posouzení nákladů a efektivity provozu cizineckého informačního systému je klíčové pro jeho správu a optimalizaci. To zahrnuje analýzu nákladů na provoz, nákladů na rozvoj a údržbu systému a porovnání s jeho přínosy a výstupy v podobě zlepšení výkonu služby a bezpečnosti. Zajištění efektivního využívání finančních prostředků je důležité pro zajištění udržitelnosti a dlouhodobého úspěchu cizineckého informačního systému.

4.2 Systém AFIS

Systém AFIS²⁵ je sofistikovaný informační systém navržený pro identifikaci jednotlivců pomocí jejich otisků prstů. Účel, povaha a rozsah systému, včetně procesu likvidace uchovávaných údajů, jsou definovány interním aktem řízení.²⁶

- Cizinecká policie využívá systém AFIS k identifikaci cizinců a ověření jejich identity na základě otisků prstů. To je důležité při pasových kontrolách, při přechodu hranic a při ověřování identity cizinců v rámci imigračního procesu.
- Při imigračních a pasových kontrolách cizinecká policie využívá systém AFIS k ověření identity cizinců na základě jejich otisků prstů. To pomáhá předejít případnému podvrhnutí nebo zfalšování cestovních dokladů a zajišťuje, že osoba skutečně odpovídá údajům uvedeným v jejích dokumentech.
- Při procesu imigrace jsou otisky prstů cizinců digitalizovány a uloženy v databázi systému AFIS. Tyto otisky slouží jako biometrický identifikátor pro budoucí ověření identity při překračování hranic nebo při dalších imigračních kontrolách.
- Cizinecká policie udržuje databázi otisků prstů cizinců v systému AFIS. Tato databáze obsahuje otisky prstů všech cizinců, kteří vstupují na území země nebo pobývají na jejím území legálně.
- Použití systému AFIS v cizinecké policii zajišťuje vysokou úroveň přesnosti a spolehlivosti při identifikaci cizinců na základě jejich otisků prstů. To je klíčové pro bezpečný a efektivní proces imigrace a kontroly hranic.
- Cizinecká policie musí zajistit, aby systém AFIS dodržoval přísné bezpečnostní standardy a ochranu osobních údajů cizinců uložených v databázi. To zahrnuje šifrování dat, správu přístupových práv a další bezpečnostní opatření.
- Cizinecká policie neustále sleduje vývoj a pokroky v oblasti systémů AFIS, aby využívala nejnovější technologie a metody pro identifikaci a ověření

²⁵ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v posledním znění.

²⁶ Článek 36 pokynu policejního prezidenta č. 275/2016, o identifikačních úkonech.

identity cizinců. To zahrnuje implementaci pokročilých algoritmů a technik strojového učení pro zlepšení přesnosti a efektivity systému.

4.3 Informační systém OBZOR

Informační systém OBZOR²⁷ je systém využívaný českou cizineckou policií a dalšími bezpečnostními složkami pro sběr, uchovávání a analýzu informací souvisejících s bezpečností a kriminalitou. Tento autorizovaný systém je v souladu s právními předpisy a je postaven na zásadách:²⁸

- umožňujících systematický sběr různorodých informací týkajících se cizineckého prostředí a bezpečnosti. To zahrnuje záznamy o podezřelých cizincích, nelegální migraci, kybernetických hrozbách, teroristických aktivitách a dalších bezpečnostních rizicích,
- shromažďování informací z různých zdrojů, včetně policejních hlášení, informací od bezpečnostních agentur, zpravodajských služeb, imigračních úřadů a dalších relevantních institucí,
- uchovávání rozmanitých typů dat, jako jsou informace o cizincích, jejich pobytech, vízech, povoleních k pobytu, fotografie, videa a další dokumenty,
- organizování a kategorizování dat tak, aby byla snadno vyhledatelná a dostupná pro další zpracování a analýzu ze strany cizinecké policie,
- analyzování a vyhodnocování dat s cílem identifikovat vzory, trendy a potenciální hrozby v oblasti migrace a cizinecké kriminality,
- umožňujících provádění hloubkové analýzy dat a generování statistik a grafů pro podporu rozhodování a plánování bezpečnostních opatření za pomoci analytických nástrojů,
- využívání získaných informací z OBZOR pro podporu operativních činností cizinecké policie. To zahrnuje monitorování podezřelých cizinců, provádění bezpečnostních opatření a plánování preventivních akcí v oblasti migrace a cizinecké kriminality,

²⁷ Pokyn policejního prezidenta č. 6/2019, o údajích o cestujících a informačním systému OBZOR.

²⁸ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů v posledním znění a § 60 a § 79 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v posledním znění.

- umožňujících efektivní spolupráci a sdílení informací mezi různými bezpečnostními složkami a orgány, včetně cizinecké policie, imigračních úřadů a dalších institucí,
- zajišťujících koordinaci a synergii mezi různými bezpečnostními subjekty při řešení cizineckých otázek a bezpečnostních hrozeb spojených s migrací,
- kladení důrazu na ochranu osobních údajů a dodržování práv jednotlivců, zejména cizinců při zpracování a uchovávání dat,
- dodržování právních předpisů a standardů týkajících se ochrany dat a práv subjektů, včetně nařízení GDPR,
- pravidelného školení a připravování uživatelů systému pro jeho efektivní a bezpečné využívání. To zahrnuje školení v oblasti právních předpisů, bezpečnostních postupů a technického využívání systému, s důrazem na specifika cizinecké policie a práva cizinců.

4.4 Informační systém KODOX

Informační systém KODOX²⁹ hraje klíčovou roli v evidenci a správě cizinců na území České republiky. Jeho funkce a vlastnosti jsou zásadní pro efektivní monitorování migrace a dodržování migračních zákonů. Podívejme se na některé hlavní aspekty KODOX:

- KODOX slouží jako centrální databáze pro registraci a evidenci cizinců pobývajících v České republice. Obsahuje rozsáhlé informace o jejich pobytech, vízech, povoleních k pobytu a dalších důležitých údajích.
- Systém umožňuje sledovat bezpečnostní a migrační politiku České republiky prostřednictvím analýzy dat o pohybu cizinců, identifikaci migračních trendů a detekci nelegální migrace.
- KODOX je vybaven moderními bezpečnostními prvky pro ochranu citlivých osobních údajů cizinců. Patří sem šifrování dat, přístupová práva a pravidelné audity k zajištění dodržování příslušných bezpečnostních standardů.

²⁹ Pokyn policejního prezidenta č. 120/2013, o informačním systému hraniční kontroly KODOX.

- Systém umožňuje spolupráci s mezinárodními organizacemi a partnery, jako je Europol a Interpol, pro výměnu informací a společné úsilí v boji proti mezinárodní kriminalitě a terorismu.
- KODOX je navržen tak, aby efektivně komunikoval a integroval se s dalšími informačními systémy v rámci státní správy, což zajišťuje koordinaci a sdílení relevantních dat mezi různými úřady a institucemi.
- Systém poskytuje analytické nástroje a reporty pro podporu rozhodování v oblasti migrační politiky a bezpečnosti, což umožňuje informovaná rozhodnutí na základě aktuálních dat a trendů.
- Pro správné využití systému je poskytováno školení a podpora uživatelů, aby se zaručila správná manipulace s daty, dodržování bezpečnostních postupů a efektivní práce se systémem.

4.5 Informační systém Mobilní bezpečná platforma

Mobilní bezpečná platforma³⁰ je inovativní systém, který slouží k podpoře činnosti cizinecké policie a dalších bezpečnostních složek.

- Mobilní bezpečná platforma umožňuje policistům provádět operativní úkoly přímo z terénu pomocí mobilní aplikace. To zvyšuje efektivitu a rychlost jejich akcí a umožňuje jim okamžitě reagovat na různé situace.
- Systém umožňuje snadný sběr a analýzu různých typů informací, včetně osobních údajů, cestovních dokumentů a geografických dat. Tato data jsou důležitá pro posouzení bezpečnostních hrozeb a rozhodování v terénu.
- Mobilní bezpečná platforma poskytuje možnost sledování polohy osob a událostí v reálném čase pomocí technologie geolokace. To je užitečné pro monitorování hranic, sledování nelegální migrace a řízení krizových situací.
- Platforma usnadňuje interaktivní komunikaci mezi členy bezpečnostních složek prostřednictvím zpráv, fotografií a videí. To zlepšuje koordinaci a spolupráci při řešení bezpečnostních problémů.

³⁰ Rozkaz policejního prezidenta č. 150/2018, *kterým se upravuje zkušební celoplošný provoz elektronického biometrického inspekčního systému Mobilní bezpečné platformy.*

- Bezpečnost dat je klíčovým prvkem Mobilní bezpečné platformy. Všechna data jsou šifrována a chráněna proti neoprávněnému přístupu, což zajišťuje důvěrnost a integritu informací.
- Platforma je navržena s ohledem na potřeby uživatelů a je flexibilní v možnostech nastavení a přizpůsobení. Kromě toho jsou uživatelé školeni v technických aspektech používání systému a v bezpečnostních postupech, aby bylo zajištěno správné a bezpečné využívání.
- Mobilní bezpečná platforma je pravidelně aktualizována a rozvíjena s ohledem na potřeby uživatelů a nové technologické možnosti. Poskytuje se také technická podpora a odborné poradenství pro uživatele při jakýchkoli problémech nebo dotazech.

5 Informační systémy v rámci Evropské unie

Schengenská dohoda z roku 1985, která iniciovala postupné odstraňování hraničních kontrol mezi vybranými státy EU, předpokládala potřebu vytvořit společný informační systém pro zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku v rámci schengenského prostoru bez vnitřních hranic. Původně se hovořilo o jednom systému, který by sledoval osoby s omezeným vstupem do schengenského prostoru. Schengenský informační systém se stal prvním evropským společným informačním systémem, nicméně dynamika událostí v oblasti cizinecké problematiky, migrace, vízové politiky a azylu vyústila v potřebu vytvářet další systémy pro zajištění bezpečnosti. S technologickým pokrokem a využíváním moderních technologií vzniklo několik nových informačních systémů, které se zaměřují na tato témata, a tento trend neustále pokračuje. V následujících částech se budeme podrobněji zabývat sdílením a využíváním těchto informačních systémů.³¹

³¹ SMETANA, Miloslav a kol. *Činnost cizinecké policie II*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2023. s. 169-170. ISBN 978-80-7251-547-9.

5.1 Schengenský informační systém

5.1.1 Schengenský prostor

Dohoda o vzniku schengenského prostoru byla podepsána v roce 1985 pěti evropskými státy (Francie, Německo, Nizozemsko, Belgie a Lucembursko). Postupně se přidávaly další státy, a v současnosti je schengenský prostor tvořen 27 evropskými státy, z nichž 22 jsou členskými státy Evropské unie. Mezi členské státy EU patří Belgie, Francie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Itálie, Portugalsko, Španělsko, Řecko, Rakousko, Dánsko, Finsko, Švédsko, Česká republika, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko a Chorvatsko. Kromě členských států EU jsou do schengenského prostoru zařazeny také nečlenské státy, jako je Norsko, Island, Švýcarsko a od roku 2011 Lichtenštejnsko. Česká republika se k schengenskému prostoru připojila dne 21. 12. 2007, což znamená, že na hranicích s ostatními členskými státy probíhá volný pohyb bez hraniční kontroly.

Pro správné fungování schengenského prostoru jsou stanoveny právní základy v rámci tzv. Schengenského acquis. To zahrnuje Schengenskou dohodu, Schengenskou prováděcí úmluvu, Protokoly a úmluvy o přistoupení k Schengenské dohodě a prováděcí úmluvě s příslušnými závěrečnými akty a prohlášeními. Kromě toho zde spadají i rozhodnutí a prohlášení výkonného výboru, další aktivity k provedení úmluvy a jiné legislativní dokumenty, které dále rozvíjejí původní akty. Tyto právní dokumenty poskytují rámec a pravidla pro provozování schengenského systému, a tím zajišťují jednotný a koordinovaný přístup k otázkám bezpečnosti a migrace v rámci schengenského prostoru.³²

5.1.2 Původní verze Schengenského informačního systému

SIS I byl původním informačním systémem, který začal fungovat v roce 1995 a byl založen na Schengenské dohodě. Tento systém sloužil k výměně informací mezi členskými státy Schengenského prostoru o hledaných osobách, pohřešovaných věcech, odcizených vozidlech a dalších bezpečnostních rizicích. Nicméně SIS I měl několik nedostatků, jako byla omezená kapacita a technické možnosti, které

³² Ministerstvo vnitra České republiky: Schengenská spolupráce. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/schengenska-spoluprace-schengenska-spoluprace.aspx>. [citováno 2024-02-15].

se neustále vyvíjely. SIS II byl vyvinut jako nástupce SIS I a měl řešit jeho nedostatky. Byl navržen tak, aby zvládal větší objemy dat, byl flexibilnější a lépe přizpůsoben novým technologiím. SIS II zahrnuje také nové kategorie informací a rozšířené možnosti vyhledávání a sdílení dat mezi členskými státy. Další významnou změnou je zavedení biometrických údajů pro identifikaci osob.

5.1.3 Aktuální verze Schengenského informačního systému

V členských státech proběhla aktualizace SIS II na jeho současnou verzi. Tato přestavba byla prováděna v souladu se třemi nařízeními Evropského parlamentu a Rady, která poskytují právní rámec a směrnice pro tento proces z roku 2018³³:

1. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí,
2. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1861 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti hraničních kontrol, o změně Úmluvy k provedení Schengenské dohody a o změně a zrušení nařízení (ES) č. 1987/2006,
3. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1862 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech, o změně a o zrušení rozhodnutí Rady 2007/533/SVV a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1986/2006 a rozhodnutí Komise 2010/261/EU.

Tato nová verze SIS bude navíc obsahovat i údaje k:

- cizincům ze třetích stran, kterým bylo nařízeno vycestovat ze schengenského prostoru za účelem kontroly splnění této povinnosti,³⁴

³³ SMETANA, Miloslav a kol. *Činnost cizinecké policie II*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2023., s. 173. ISBN 978-80-7251-547-9.

³⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Čl. 3.

- osobám ohroženým, kterým má být z preventivních důvodů zabráněno ve vycestování,³⁵
- osobám pachatelů neznámé totožnosti za účelem jejich identifikace podle otisků prstů vložených do záznamů v SIS II,³⁶
- vybraným věcem, které mohou napomoci vypátrání osob hledaných, pohřešovaných,
- ohroženým osobám, nebo u kterých je pátráno po pobytu.³⁷

Schengenský informační systém hraje zásadní roli v rámci schengenské spolupráce, která umožňuje volný pohyb osob a zboží mezi členskými státy Schengenského prostoru. Tento systém, založený na centrální databázi, představuje kritický mechanismus pro sdílení důležitých informací souvisejících s bezpečností a migrací mezi těmito státy.

Díky rozsáhlým údajům obsaženým v SIS II, které zahrnují detailní informace o osobách, vozidlech a dalších relevantních událostech, mají policejní a pohraniční orgány možnost rychle a efektivně reagovat na hrozby trestné činnosti a nelegální migrace. Tímto způsobem SIS II posiluje ochranu hranic a celkovou bezpečnost v rámci Schengenského prostoru.

Jedním z klíčových prvků SIS II je jeho schopnost umožnit rychlou identifikaci osob, kontrolu platnosti dokladů a detekci pohřešovaných jedinců. To poskytuje cizinecké policii důležité nástroje pro rozhodování o povolení vstupu, udělování víz a monitorování osob, které mohou představovat riziko pro bezpečnost a veřejný pořádek.

SIS II není pouze izolovaným systémem, ale je součástí širšího rámce spolupráce v oblasti bezpečnosti a migrace v Evropě. Spolupracuje s dalšími informačními systémy a organizacemi, jako jsou Evropská agentura pro hranice a pobytové

³⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Čl. 32.

³⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Čl. 40.

³⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Čl. 26. odst. 5, čl. 32 odst. 8 a čl. 34 odst. 2.

právo, aby zajistil koordinovaný a efektivní přístup k informacím a zdrojům v boji proti zločinu a hrozbám pro bezpečnost v rámci EU.

SIS II se neustále vyvíjí a integruje s dalšími informačními systémy, aby lépe odpovídal dynamickým bezpečnostním potřebám Evropské unie. Díky pevným pravidlům pro zacházení s daty a ochraně soukromí je zajištěna bezpečnost a spolehlivost tohoto systému, což přispívá k celkové stabilitě a ochraně občanů v rámci Schengenského prostoru.

V rámci Schengenského informačního systému platí pravidlo jednoho kontaktního místa, kterým je centrála SIRENE. Toto opatření zajišťuje jednotný komunikační kanál pro všechny záznamy v SIS II, což přispívá k minimalizaci rozptylování informací a ztrátě důležitých údajů. Díky tomuto pravidlu je zachována konzistence a spolehlivost při sdílení a přenosu informací mezi různými členskými státy. Zároveň umožňuje jedno kontaktní místo v centrále SIRENE zajistit vysokou úroveň odbornosti a zkušeností v oblasti správy a využívání SIS II, což přispívá k efektivnímu fungování celého systému a zlepšení spolupráce mezi bezpečnostními složkami členských států.³⁸

5.2 Vízový informační systém

Vízový informační systém (VIS)³⁹ je klíčovým prvkem schengenské spolupráce, který umožňuje sledování pohybu cizinců v rámci schengenského prostoru prostřednictvím záznamů o udělených vízech. Tento systém shromažďuje a uchovává informace o žádostech o víza, udělených a zamítnutých vízech, stejně jako o osobách, které byly způsobilé k vydání víza. To poskytuje úřadům lepší možnost monitorovat a spravovat pohyb osob v souladu s vízovými podmínkami a omezit nelegální migraci. Díky funkci sledování pohybu cizinců VIS také pomáhá při zjišťování a řešení případných bezpečnostních rizik spojených s migračním tokem.

Významnou funkcionalitou VIS je usnadnění vzájemné spolupráce mezi členskými státy v oblasti správy vízového procesu. Systém umožňuje sdílení informací

³⁸ SMETANA, Miloslav a kol. *Činnost cizinecké policie II*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2023., s. 172-173. ISBN 978-80-7251-547-9.

³⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 o *Vízovém informačním systému*.

o zamítnutých žádostech o víza, což pomáhá zabránit opakovanému podání žádostí o víza v jiných zemích Schengenského prostoru a zvyšuje účinnost kontroly vízových podmínek.

Výhodou Vízového informačního systému je i jeho schopnost integrovat se s dalšími informačními systémy v rámci Schengenského prostoru, jako je již zmíněný Schengenský informační systém nebo Cizinecký informační systém. Tato integrace umožňuje sdílení relevantních informací mezi různými bezpečnostními složkami a orgány, což posiluje spolupráci a koordinaci v oblasti migrační politiky a ochrany hranic.

VIS je důležitým nástrojem pro posouzení rizik spojených s vízovým procesem a identifikaci potenciálně nebezpečných jednotlivců. Analytické nástroje v rámci VIS umožňují provádět hloubkovou analýzu dat o žadatelích o víza a identifikovat podezřelé vzory nebo anomálie, které by mohly naznačovat riziko pro bezpečnost Schengenského prostoru.

Dalším klíčovým aspektem VIS je ochrana osobních údajů a dodržování zásad ochrany soukromí. Systém musí splňovat přísné bezpečnostní normy a standardy ochrany dat, aby byla zajištěna důvěrnost a integrity uložených informací a minimalizováno riziko zneužití dat.

5.3 Systém EURODAC

EURODAC⁴⁰ je evropský informační systém, který slouží k uchovávání otisků prstů a určitých osobních údajů žadatelů o azyl a určitých cizinců, kteří nelegálně překročili hranice členských států Evropské unie nebo jsou na jejich území zadrženi. Jeho hlavním účelem je umožnit identifikaci a porovnání otisků prstů žadatelů o azyl a určitých cizinců v rámci Evropské unie a poskytnout informace členským státům pro účely řízení migračních a azylových procesů.

⁴⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013, o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013 kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

EURODAC byl zaveden jako nástroj pro zlepšení spolupráce mezi členskými státy v oblasti migrace a azylu a pomoci v boji proti nelegální migraci a neoprávněnému pobytu osob na území EU. Systém umožňuje rychlou a efektivní identifikaci osob, které podávají opakované žádosti o azyl v různých členských státech, a pomáhá předcházet zneužívání azylového procesu.

Důležitou součástí EURODAC je ochrana osobních údajů. Systém musí splňovat přísné bezpečnostní normy a standardy ochrany dat, aby byla zajištěna důvěrnost a integrity uložených informací. Přístup k údajům v EURODAC je omezený a podléhá přísné kontrole, aby bylo zabráněno zneužití a nedovolenému přístupu.

EURODAC přispívá k zajištění bezpečnosti a ochrany hranic Evropské unie tím, že umožňuje rychlé a spolehlivé ověření identity osob podávajících žádosti o azyl a cizinců zadržených na hranicích členských států. Jeho správné fungování je klíčové pro účinné řízení migračních toků a ochranu bezpečnosti a veřejného pořádku v rámci EU.

5.4 Systém ETIAS

Evropský systém cestovního informačního a povolení k cestování (ETIAS)⁴¹, představuje nový elektronický systém navržený Evropskou unií k posílení bezpečnosti hranic a regulaci cestování do zemí Schengenského prostoru. Tento systém je reakcí na narůstající bezpečnostní hrozby a potřebu lépe kontrolovat příchozí cestující.

ETIAS bude sloužit k povinné registraci cestujících z tzv. zemí, které mají povinnost získat schengenské vízum pro vstup do Schengenského prostoru. Cílem tohoto systému je zvýšit bezpečnost a ochranu hranic EU tím, že umožní předběžnou kontrolu cestujících ještě před jejich příjezdem do EU. To by mělo pomoci předcházet nezákonné migraci, terorismu a dalším bezpečnostním hrozbám.

Registrace do systému ETIAS probíhá online a žadatelé musí vyplnit elektronický formulář s osobními údaji a podrobnostmi o plánovaném pobytu v EU. Poté musí

⁴¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, *kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226.*

zaplatit poplatek za žádost, který bude použit na administrativní náklady spojené se zpracováním jejich žádosti. Po odeslání žádosti budou údaje automaticky ověřeny pomocí různých bezpečnostních databází, včetně Europolu a Interpolu, aby se zajistilo, že žadatel nevykazuje žádné známky rizika pro veřejnou bezpečnost nebo veřejné zdraví.

ETIAS také umožní orgánům EU lépe monitorovat pohyb cestujících v rámci Schengenského prostoru a lépe reagovat na bezpečnostní hrozby. To je důležité pro ochranu bezpečnosti a veřejného pořádku v EU a umožní účinnější spolupráci mezi členskými státy.

Je důležité zdůraznit, že systém ETIAS bude dodržovat evropské normy ochrany osobních údajů a zabezpečení, aby byla zajištěna důvěrnost a ochrana údajů žadatelů. Přístup k těmto údajům bude omezen a podléhat přísným bezpečnostním opatřením, aby se minimalizovalo riziko zneužití nebo úniku citlivých informací. Systém ETIAS bude také podléhat pravidelné kontrole a auditům, aby se zajistilo jeho správné a bezpečné fungování.

5.5 Systém vstupu/výstupu

Systém vstupu/výstupu (EES)⁴² je důležitým projektem Evropské unie, který se zaměřuje na sledování pohybu cestujících na vnějších hranicích Schengenského prostoru. Jeho hlavním účelem je zlepšit bezpečnost a regulaci migrace v EU. EES funguje tak, že sbírá a uchovává informace o vstupu a výstupu cestujících z hranic EU, včetně údajů o osobě, takových jako jméno, datum narození, občanství a údaje o dokladech totožnosti, a informace o vstupu a výstupu, jako jsou datum, čas a místo překročení hranice.

Díky EES mohou orgány EU lépe monitorovat pohyb osob přes hranice a identifikovat podezřelé jedince, což přispívá k prevenci nezákonné migrace, obchodování s lidmi a terorismu. Tento systém také umožňuje rychlejší vyhodnocení rizika při vstupu a výstupu cestujících, což pomáhá zlepšit

⁴² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2226, kterým se zřizuje Systém vstup/výstup pro registraci údajů o vstupu a výstupu a údajů o odepření vstupu, pokud jde o státní příslušníky třetích zemí překračujících vnější hranici členských států, kterým se stanoví podmínky přístupu do systému EES pro účely vymáhání práva a kterým se mění Úmluva k provedení Schengenské dohody a nařízení (ES) č. 767/2008 a (EU) č. 1077/2021.

bezpečnost hranic a minimalizovat riziko nebezpečných aktivit. Ochrana osobních údajů je dalším důležitým aspektem EES, který musí dodržovat přísné evropské normy ochrany dat a zabezpečení, aby minimalizoval riziko zneužití nebo úniku citlivých informací.

Spolupráce mezi členskými státy je také klíčová pro úspěšné fungování EES. Systém umožňuje lepší sdílení informací o pohybu cestujících mezi jednotlivými státy, což napomáhá zlepšení koordinace a interoperability mezi bezpečnostními orgány v celé EU. Celkově je EES důležitým nástrojem pro zajištění bezpečnosti a regulace migrace na vnějších hranicích EU, přičemž jeho provoz přispívá k ochraně bezpečnosti a integrity Schengenského prostoru.

5.6 Systém EUROSUR

Informační systém EUROSUR⁴³ je iniciativa Evropské unie zaměřená na posílení monitorování a dohledu nad vnějšími hranicemi EU. Tento systém integruje různé zdroje dat, včetně satelitních snímků, radarů, leteckých a námořních prostředků, a poskytuje informace a inteligenci pro úřady odpovědné za ochranu hranic.

Jedním z hlavních cílů EUROSUR je zlepšit schopnost EU reagovat na hrozby spojené s nelegální migrací, obchodem s lidmi, pašováním drog a dalšími formami organizovaného zločinu. Systém umožňuje rychlou výměnu informací mezi členskými státy a zajišťuje koordinovanou reakci na potenciální bezpečnostní hrozby na vnějších hranicích EU.

EUROSUR integruje technologie z různých zdrojů a umožňuje sledování pohybu osob, vozidel a lodí na hranicích EU prostřednictvím pokročilých senzorů a systémů sledování. To poskytuje úřadům lepší povědomí o situaci na hranicích a umožňuje jim reagovat rychleji a účinněji na nelegální činnost.

Důležitým prvkem EUROSUR je také spolupráce s třetími zeměmi a agenturami EU, jako je Agentura EU pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex). Tato spolupráce je klíčová pro sdílení informací a provádění společných operací na ochranu vnějších hranic EU.

⁴³ Prováděcí Nařízení Komise (EU) 2021/581 o situačních obrazech Evropského systému ostrahy hranic (EUROSUR).

5.7 Systém Falešné a pravé doklady

Systém falešných a pravých dokladů (FADO)⁴⁴ je informační systém navržený k identifikaci a ověřování autenticity různých druhů identifikačních dokumentů, jako jsou pasy, občanské průkazy, víza a další. Hlavním cílem tohoto systému je detekovat padělané dokumenty a odhalit pokusy o podvod spojené s používáním nelegálně získaných nebo falšovaných identifikačních průkazů.

Systém falešných a pravých dokladů obvykle využívá kombinaci technologií, včetně optického rozpoznávání znaků (OCR), biometrického skenování (například skenování otisků prstů nebo obličeje) a kontrolních algoritmů pro ověření, zda jsou identifikační dokumenty autentické.

Tento systém umožňuje úřadům a bezpečnostním orgánům rychle a spolehlivě ověřovat totožnost jednotlivců a předejít zneužití falešných dokladů pro nelegální aktivity, jako je překročení hranic, pašování osob nebo teroristické činnosti.

Díky pokročilým technologiím a neustálému vývoji je systém falešných a pravých dokladů schopen detekovat stále sofistikovanější metody padělání a zajišťuje tak ochranu integrity a bezpečnosti identifikačních dokumentů. Tím přispívá k zajištění bezpečnosti veřejnosti a ochraně právních systémů před zneužitím.

5.8 Systém o odsouzeních státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti

Systém o odsouzeních státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti (ECRIS-TNC)⁴⁵ je informační platforma navržená k monitorování a uchovávání údajů o trestních odsouzeních jednotlivců, kteří nejsou občany členských států EU. Tento systém má za cíl poskytnout bezpečnostním orgánům a imigračním úřadům důležité informace o trestním předchozím těchto osob, aby mohly efektivněji posuzovat jejich přípustnost a riziko pro veřejnost při vstupu do země.

⁴⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/493, o systému *Falešné a pravé doklady online* (FADO) a o zrušení společné akce Rady 98/700/SVV.

⁴⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/816, kterým se zřizuje centralizovaný systém pro identifikaci členských států, jež mají informace o odsouzeních státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti (ECRIS-TCN), na doplnění Evropského informačního systému rejstříků trestů, a kterým se mění nařízení (EU) 2018/1726.

Systém o odsouzeních státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti shromažďuje údaje o trestních odsouzeních, včetně záznamů o přestupcích, které mohou mít vliv na povahu a závažnost potenciálních hrozeb, které jednotlivci mohou představovat pro veřejnost. Tyto informace mohou zahrnovat tresty za závažné trestné činy, jako jsou násilné činy, obchod s drogami, terorismus nebo obchod s lidmi.

Díky systému o odsouzeních státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti mají bezpečnostní orgány možnost rychle ověřit kriminální historii jednotlivců a informovat se o jejich potenciálním riziku pro bezpečnost země. Tímto způsobem přispívá tento systém k ochraně veřejné bezpečnosti a integritě imigračních procesů v rámci EU.

5.9 Systém dohledu nad vzdušným prostorem

Systém dohledu nad vzdušným prostorem (AGAS)⁴⁶ zastává významnou roli v práci cizinecké policie, zejména co se týče monitorování leteckého provozu a jeho spojení s otázkami migrace a bezpečnosti hranic. Jeho komplexnost spočívá v tom, že kombinuje různé technologické prvky a postupy, které umožňují detailní sledování a analýzu leteckých aktivit týkajících se pohybu osob a zboží přes hranice.

AGAS představuje nezbytný nástroj pro systematické monitorování leteckých hranic a sledování pohybu letadel v reálném čase. Tento systém umožňuje cizinecké policii identifikovat nejen legální, ale zejména nelegální migraci, stejně jako další rizika spojená s trestnou činností, jako je obchodování s lidmi či pašování.

Díky AGAS má cizinecká policie přístup k detailním informacím o letadlech, včetně jejich poloze, rychlosti, výšce a dalších relevantních údajích. Tato data jsou klíčová pro pochopení dynamiky leteckého provozu a umožňují policistům rychleji a účinněji reagovat na možné bezpečnostní hrozby.

Systém AGAS rovněž umožňuje provádění bezpečnostních kontrol a inspekcí na letištích a jiných leteckých terminálech. To zvyšuje bezpečnost cestujících

⁴⁶ Pokyn policejního prezidenta č. 262/2020 o informačním systému dohledu nad vzdušným prostorem AGAS.

a pomáhá cizinecké policii lépe chránit hranice země před nelegálními či nebezpečnými aktivitami.

Vzhledem k rostoucí komplexitě a dynamice migrace a bezpečnostních hrozeb je systém AGAS neocenitelným nástrojem pro posílení bezpečnostních kapacit státu v oblasti ochrany hranic a efektivního monitorování leteckého provozu.

Praktická část

6 Řízený rozhovor na pracovišti cizinecké policie České republiky v Brně

6.1 Vlastní provedení strukturovaného rozhovoru

Praktické zhodnocení využití informačních systémů na oddělení cizinecké policie jsem provedla pomocí kvantitativní metody, která zahrnovala strukturované rozhovory s pracovníky cizinecké policie krajského ředitelství ČR v Brně. Mým hlavním cílem bylo zjistit, jaký význam mají tyto informační systémy pro jejich každodenní práci, a zhodnotit, zda současné systémy plně vyhovují jejich potřebám, nebo zda by měly být doplněny nebo nahrazeny jinými. Pro tyto rozhovory jsem připravila 11 otázek, na které tito dva policisté specializující se na cizineckou problematiku poskytli odpovědi přímo z pracoviště.

1. Jaké jsou hlavní úkoly, které můžete provádět díky informačním systémům a jaký mají vliv na Vaši práci? Při kterých úkonech jsou nejčastěji používány informační systémy cizinecké policie?

Z 90 % úkonů, které děláme, je ztotožňování osob. Dále je to monitorování pobytu, oprávněnost pobytu, zjišťování přítomnosti cizinců a monitorování pohybu cizinců na území České republiky.

Informační systémy požíváme téměř každých 10 minut. Například kolega z oddělení dopravní služby zastaví cizince v autě, on jim ukáže občanku, že pas má na ubytovně, tak zavolají k nám, kolega dozorčí služby dohledá informace v systému, aby jim řekl, ano, cizinec je tu oprávněně, kde má hlášenou adresu, že s ním například byl řešený blokový přestupek a tak dále. Kdokoli kontroluje od Městské policie, přes Dopravní policii nějakého cizince, se kterým je nějaký problém a nemůžou si nijak poradit sami, tak volají k nám. A pokud to nejde po telefonu, tak samozřejmě přijede hlídka.

2. Jaké používáte národní informační systémy a v jakých příležitostech?

Hlavní informační systém, na kterém všechno stojí, je Cizinecký informační systém (CIS), kam mají přístup pouze příslušníci cizinecké policie a ministerstvo vnitra, neboť ministerstvo vnitra uděluje pobyty. Ve zkratce Cizinecká policie řeší represi, to znamená řešení neoprávněného pobytu a Ministerstvo vnitra uděluje, schvaluje a přijímá žádosti o dlouhodobé a trvalé pobyty. Řeší to Odbor azylové a migrační politiky. Kromě toho, že je v něm možné vyčíst oprávněnost pobytu, tak jsou zde i kompletní informace o jakémkoli řízení. Tedy když příslušník třetí země, například Ind, přijede do Dillí, podá si na české ambasádě žádost o dlouhodobý pobyt, že tu chce například pracovat. A my vidíme celou historii- kdy žádost podal, kde ji podal, jak ji podal, jestli požádal o nějaké prodloužení a co s tím Ministerstvo vnitra udělalo- zda žádost schválilo, jestli má pobyt realizovaný, jaký štítek s tím spárovali a tak dále. Je tam i jeho fotka, navázaná rodinná vazba, zda má děti, manželku, jakou má adresu či kde se bude zdržovat. Pokud tam Ministerstvo vnitra zadává informace, tak jak by mělo, tak my určíme, odkdy ten cizinec je tu legálně a na základě čeho.

CIS je jeden z informačních systémů, který když toho cizince lustruješ, tak ti vyběhají následující evidence z dalších informačních systémů. Pro nás je nejdůležitější je TDU (Trvalé a dlouhodobé pobyty), kde vede Odbor migrační a azylové politiky (OAMP) správní řízení, kde vidíme, v jakém je to stavu. Dále je pro nás důležitá ENO (evidence nežádoucích osob), zde jsou cizinci, kteří již mají zákaz, evidence AZL (azyl), NVR (návraty).

Dále je IS BEDRUNKA. BEDRUNKA je pro všechny policisty v České republice. Tento informační systém obsahuje evidenci obyvatel v Česku, je zde napojený CIS, ale jen v omezené míře, aby ostatní policisté věděli, že nějaký pobyt cizinec vůbec má. Zkrátka jsou zde všechny evidence, které Policie ČR používá. Například když kolega z oddělení dopravní služby zastaví cizince, který je v SIS, aby bez násilí dokázal zjistit, v jaké věci se řeší, tak to má všechno v BEDRUNCE.

Oproti BEDRUNCE ti CIS umožní lustrovat, i když máš strašně málo informací. V CIS ti stačí zadat státní příslušnost a pohlaví, což v BEDRUNCE ti to nic

nenajde. Tam musíš napsat mnohem více informací. CIS má variabilitu k tomu, že cizinci mají složitá jména, složitá příjmení, tak právě na to on je přizpůsobený, že může kombinovat, abys toho cizince opravdu našla.

Další systém, který používáme je NS VIS, to je evidence krátkodobých víz. Když všechny členské státy v Evropě vydají krátkodobé vízum příslušníkům třetích zemí, tak my bychom všechna ta víza měli najít. Ale moc se to neděje. Například Polsko to tam vůbec nedává. Takže toto je takový další podpůrný mechanismus, například když mám venku na ulici cizince bez dokladů a potřebuju ho ztotožnit a zjistit, jestli tu vůbec může být, tak to zkoušíme i v tomto informačním systému.

IS AZYL, je systém, který mají dozorčí. Údaje jsou stejné, které se propíší k nám do CIS, informace jsou ale širší, více popisků k řízení a spravuje ho Ministerstvo vnitra, ne Police ČR. Je to databáze žadatelů o azyl, ale národní. Jsou zde informace o jejich řízení, kde jsou ubytovaní, jaké mají vydané průkazy žadatele o mezinárodní ochranu. Když má cizinec podanou žádost o azyl, tak tu je logicky legálně. Když sem předtím přijel bez ničeho, nic neměl, přišel, že chce azyl, tak je tu legálně, dokud se o tom nerozhodne.

IS HOTEL je to centrální informační systém, řízený z Prahy, kam má přístup opět jen cizinecká policie. Je to v podstatě vyhledávání všech ubytovatelů, co jsou v IS CIS, vedou údaje o ubytovateli, jako jsou e-mail nebo telefon, je zde proklik do CIS, poslední hlášení, počet ubytovaných cizinců a píšou se sem i kontroly. Když tam někdo zajede a zkontroluje, sepíše se kontrola, různá zjištění, popřípadě pokuty a další informace.

IS UBY je centrální národní databáze, která shromažďuje informace o ubytovacích zařízeních v České republice. Informační systém UBY sloužit jako užitečný nástroj pro monitorování a správu ubytovacích kapacit v České republice. Pomáhá jim sledovat, jaká ubytovací zařízení jsou k dispozici, jaká je jejich kapacita a kde se nacházejí. To je důležité pro účely kontroly cestování a pobytu cizinců v zemi, zejména pokud jde o dodržování vízových podmínek a předpisů týkajících se ubytování. Také jim umožňuje rychle reagovat v případě potřeby, například při hledání ubytování pro cizince v nouzi nebo při vyšetřování případů podezření z nelegálního pobytu. Například když se cizinec neubytuje na nějakém oficiálním

místě, kde to ten ubytovatel posílá za něj, tak má cizinec povinnosti nahlásit se sám. Což se ovšem neděje. To spíše ti poctiví, kteří ví, že jsou čistí a nic neudělali, se nahlásí. Cizinec má také povinnosti hlásit svoji adresu, změnu adresy, je to zkrátka těžce vymahatelné.

IS DATEX je národní databáze dostupných vzorů všech celosvětově vydávaných různých dokladů. Nemyslím jen pasy a občanské průkazy, ale i povolení k pobytu, řidičské průkazy, matriční listy, v podstatě vše, co se dá padělat. Defacto veřejné listiny. Jsou tam navíc i vzory padělaných a smyšlených dokladů. Například řidičský průkaz Starwars, zkrátka řidičský průkaz, který nikdo nikdy nevydal. Můžeme tam vidět vzory pravých dokladů a dokumentů podle zemí. Je to na základě toho, co ten stát poskytne nebo co se podaří sehnat, ale systém nemusí být vždy na 100 % aktuální. Třeba když Německo vydá nový vzor pasu v lednu 2024, neznamena to, že už tam dnes bude, nemusí tam nutně být. Ale je tam hodně moc věcí, co nám může pomoci. Když kolega má venku doklad, se kterým si není úplně jistý, jestli je pravý nebo ne, tak jsou schopni si to zjistit. Např. budu mít povolení k pobytu Chorvatska, otevřu si ho v databázi, podívám se přímo na detail. Můžu vidět jistící prvky toho dokladu, co mají s čím porovnat. Ale ty doklady jsou čím dál víc lepší a lépe padělané. Například je možné se setkat s občankou, za kterou dal cizinec 200-300 dolarů, no ale pak je třeba pas za 3000 dolarů. Tam už je to padělaní úplně jiné. Dále jsou kategorie dokladů na podobu. U těch je strašně těžké poznat ty nuance. Třeba u Vietnamců, rozpoznat jiné uši, jiné oči, je to opravdu složité. Hlavně je to pravý doklad, takže když tě nenapadne podoba, když před tebou stojí cizinec jiný než na tom dokladu, tak ty to nepoznáš.

3. Jaké používáte evropské/ mezinárodní informační systémy a v jakých příležitostech?

IS SIS je celounijní pátrání po lidech. SIS je docela dobře použitelný i skrz ubytování. Protože každý ubytovatel, ať už je to penzion, hotel nebo AirBNB, tak musí nahlášovat cizince, kteří se u nich ubytovávají. V Jihomoravském kraji jsou jich stovky. Ti musí ze zákona do 3 pracovních dnů nahlásit, že se u nich ubytoval cizinec. Pátrání v SIS může být na cokoli. Jen pro zjištění jeho adresy, např. Italové po něm něco chtějí, až po extrém, kdy ten cizinec je od nich

vyhoštěný a my ho za ně musíme vyhostit. V IS SIS jsou tyto subsystémy: SIS-WB (osoby), SIS-DB (prázdné doklady), SIS-ID (vyplněné doklady) a SIS-VE (vozidla).

Systém EURODAC je důležitý v tom, že když na území České republiky přijede nějaký cizinec bez oprávnění k pobytu, tak my s ním v rámci řízení provedení úkonu provedeme to, že mu porovnáme otisky. Pokud je tu bez oprávnění k pobytu, ale vyjde shoda v databázi EURODAC, což je celounijní systém žadatelů o azyl, tak do našeho řízení vstupuje to, že my vůči cizinci nevedeme žádné řízení o správním vyhoštění, ale jsme povinni prvotně postupovat podle Dublinského nařízení⁴⁷. Dublinské nařízení určuje, která země je zodpovědná za žádost o azyl toho cizince. To znamená, že v EURODAC vyjde shoda Německo, Francie a Itálie a Ministerstvo vnitra s tím cizincem vede Dublinské řízení. My, jako cizinecká policie, ho zajistíme třeba v zařízení pro zajištění cizinců a Ministerstvo vnitra dožaduje a komunikuje s těmi státy, a zjišťuje, která ta země je aktuálně příslušná k posouzení žádosti o azyl a do té země se cizinec potom předává. To znamená, že se mu zde nezakazuje pobyt, protože je žadatelem mezinárodní ochrany v Evropě, ale vrací se do země, která musí rozhodnout o tom, jestli mu azyl přizná či nepřizná a pokud mu ho právě nepřizná, tak ho například musí navrátit do jeho státu.

Evropská dočasná ochrana je informační systém, kde evropská komise, po tom co nastala válka, musela vytvořit systém dočasné ochrany či databázi všech dočasných ochran Ukrajincům. Dá se zde tedy zjistit, kde má dočasnou ochranu neboli dlouhodobý pobyt.

ETIAS a ENTER-EXIT jsou informační systémy, které se teprve připravují. Měli by je zprovoznit do roku 2025. Dnes, když jsem jede cizinec z třetích zemí, tak sem přijíždí kvůli vízu. Jsou různá víza s platností od-do a tak dále. Od toho razítka se vlastně všechno počítá. Zavedením těchto informačních systémů bychom se měli úplně oprostít od těch razítek, protože i ta se padělají. U některých

⁴⁷ Evropská rada a Rada Evropské unie: Nové nařízení o řízení azylu a migrace. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-migration-policy/eu-migration-asylum-reform-pact/asylum-migration-management/>. [citováno 2024-02-07].

je to těžko poznat. Tím, že vzniknou tyto dva systémy, tak by mělo být už všechno elektronicky.

4. Jak byste zhodnotil užitečnost a spolehlivost informačních systémů pro vaši práci v cizinecké policii? Je rozsah informací dostatečný? Jak je to s ukládáním dat?

Informační systémy jsou výborné, užitečnost a spolehlivost by byla klidně 100%, kdyby každý vkladatel dával všechny informace, které má. Problém je, že v Evropě je hromada států a některé z nich ty informace zkrátka nedodávají. Například Itálie či Francie. Cizinec je v tom systému zavedený, ale další informace jsou prázdné. Poté nastane to, že se cizinec k nám musí dovézt, aniž by se to vyřešilo na místě, tady si na 10 hodin sedne, kolega pošle žádost přes Ředitelství služby cizinecké policie do Itálie a my čekáme, co z toho teda bude. Takže kdyby tam všechno bylo tak jak má, na 100 %, tak je to úplně parádní, špatné to určitě není. Zkrátka lidský faktor. Ale třeba to v budoucnu díky ENTER-EXIT a ETIAS bude lepší. My jsme jen uživatelé, my data neukládáme.

5. Jaké jsou nejčastější problémy, se kterými se setkáváte při používání informačních systémů v práci?

Málo dat, výpadky v podstatě vůbec nejsou, jednou za půl roku je v CIS odstávka třeba na 10 hodin, ale to není výpadek, to je údržba systému. Lidská chyba. Například cizinec, který je tu nelegálně, třeba Vietnamec, bude mít pas, ve kterém nebude žádné vízum. Zahájíme řízení o správním vyhoštění a z nějakého důvodu se řízení nedokončí v požadovaný den. Je tam nějaká překážka, třeba další šetření. Ten cizinec po dobu řízení je tu legálně trpěným pobytem. Po určitých úkonech ho pustím, po cestě na ulici ho zastaví nějaký další kolega, otevře jeho pas a zjistí, že tam nic nemá. Bez toho aniž bych já do těch evidencí nedal záznam PZR (pozorka), což je jakákoliv poznámka, já jsem podle závazného pokynu povinen zavést to, že jsem s ním dnešního den zahájil řízení o správním vyhoštění a tím pádem je tu legálně. Takže když já, jako lidská chyba, tam nedám potřebné informace, tak ho někdo znovu zajistí, omezí ho na svobodě a opět ho přiveze k nám, protože se to nikdo další nemá jak dozvědět. Případně se to dá zjistit,

pokud je ten cizinec založen pod nějakým číslem jednacím, tak se dá dohledat, že někde figuruje ve správním vyhoštění, ale ta Pozorka je nejjednodušší věc, jak to zjistit. Prostě nejčastější problém je lidská chyba.

S tím, že když je výpadek EUODACU, tak v rámci našeho řízení, vždycky musíme ty otisky sejmout. Porovnat s databází žadatelů o azyl plus porovnáváme ještě českou databázi. První cizinec dává dva palce a to porovnává Českou republiku, to je systém FODAGEN. Pokud člověk spáchal nějaký trestný čin, tak má odebrané otisky, DNA a fotodokumentaci, popis, zkratka všechno. Takže vyjede shoda, kdyby tu něco spáchal. Pokud nemá, tak pokračujeme kompletní daktyloskopickou kartou, tam jsou všechny prsty v různých kombinacích, ta je právě na systém EUODAC. Ale sem tam se stane, že nastane problém a nejdou odebírat otisky prstů. Buď je to hardwarová chyba, že třeba odešla nějaká součástka nebo softwarová chyba, že systém prostě nefunguje. A jelikož toho cizince máme omezeného na svobodě jen po nějakou určitou časovou dotaci a nejsme schopni mu sejmout ty otisky, tak náhradou tohoto úkonu, je klasický papír a černá karta. Ta se potom pošle do Prahy a až se to zprovozní, tak oni tam manuálně celé ty jeho otisky nahrají.

6. Je něco, co Vám ve vámi využívaných informačních systémech chybí? Jsou informační systémy dostačující pro práci cizinecké policie?

Jak jsou například výpisy z ubytování v UBY (ubytování cizinci), že by mohly chodit rovnou automaticky na e-mail přímo dozorčímu. Nemuselo by se to vypisovat manuálně, ale že už by mohl rovnou pípnout e-mail: ubytoval se tu ten a ten, má tu zákaz pobytu, a tak dále. Ale není to tak proto, protože ten systém funguje na částečnou shodu. Cizinci mají kolikrát složité příjmení, měkké, tvrdé i, systém ti vyhodí 4 cizince, že tam je záznam na jeho jméno, ale potom podrobnou lustrací, že to přímo ty porovnáš, zjistíš, že jen dva z nich tam opravdu jsou, protože měli jiné datum narození. Jméno, příjmení, měsíc, rok narození je stejný, ale den se liší. Prostě pracuje s pravděpodobností, když třeba někdo přijde na ubytovnu, upíše se a má tam třeba chybu. Ale jinak si myslím, že pro naši práci dostačující jsou.

7. Jak často kontrolujete a aktualizujete informace v systému?

Jak již říkal kolega, my jsme jen ti koncoví uživatelé, kteří informace moc nedodávají, to dělá ten zpracovatel toho spisu, že tam založí informace a vede.

Např. CIS by měl být pořád aktuální, když tam něco zapíšu, kolega si to otevře za dvě vteřiny, tak by to měl vidět. To stejné BEDRUNKA. Jestli kontrolujeme informace v IS? Záleží na policistovi. Někteří kontrolují denně třeba UBY, někteří NVR. Záleží na člověku.

8. Existují nějaké standardní formuláře nebo dokumenty, které vyplňujete pomocí těchto systémů? Jak to funguje?

V CIS je akorát ta lustrace, ale to není formulář ani dokument, vlastně CIS nepracuje s formuláři. My, že bychom tam něco posílali nebo psali, maximálně když je záznam v SIS, tak se posílá záznam, že tady cizinec byl nějak zpracovaný a posílá se formulář. To je v podstatě formulář na to, že kolega na ulici chytne a kontroluje Vietnamce, po kterém je vyhlášeno pátrání po pobytu z Francie a on do toho formuláře napíše kdo ho kontroloval, kde ho kontroloval, kdy a v kolik hodin, že mu ukázal tento pas, popřípadě v jakém autě jel, s kým jel a další informace. Jinak veškeré formuláře, které používáme jsou v ETŘ. Tam jsou formuláře úplně na vše rozdělené do různých sekcí, je to ale celkem chaotické. Cizinecká policie má svou sekci, a máme tam naše formuláře, třeba zajištění cizince, předání cizince na vnější hranici, protokol o výsledku, oznámení o ztrátě dokladu, když sem přijde cizinec nahlásit ztrátu. Lze tam zkrátka najít všechno, jsou tam postupně nahrávány další různé věci a informace, aby to bylo nějak koherentní.

9. Lze používat informační systémy i v terénu? Není při používání Mobilní bezpečné platformy problém se signálem?

Lze, právě přes Mobilní bezpečnou platformu, se dá dostat do CIS, což se teď za poslední 3-4 roky změnilo. Já tu pracuji 10 let, kolega 4 roky. Za mě, když já jsem nastoupil, tak nic takového nebylo. Byl takový velký přístroj, který vypadal

jako platební terminál 4x zvětšený s klávesnicí. Ten se ráno, než jsi někam odjela, musel zaktualizovat, protože to nefungovalo online, vytáhla si data, třeba o osobách v pátrání, venku, ale to v té době bylo fakt něco, se tam natukal ten cizinec, a vyjelo ti to, jestli je v pohodě nebo ne. Těch přístrojů bylo opravdu málo. Dneska má každý policista telefon s Mobilní bezpečnou platformou, vyfotí doklad a všechno mu vyjede. Lustruje se tam podobně jako BEDRUNCE, časem se tam budou moct odesílat i ty schengenské formuláře, dá se odtud dostat do SIS i CIS. Většinou má hlídka jeden telefon u sebe, nejčastěji se používá na lustrování osoby. Vezme se občanka, na druhé straně jsou 3 řady se šípkami, to když se načte do potřebného okénka, ale pozor, občas je problém s odleskem, ale je potřeba si dobře nastavit, tak to propíše údaje o tom člověku a už si jen zadáš, kde jsi a proč ho chceš lustrovat. Nebo jestli je to řidič, vylustruje ti to kartu řidiče a tak dále. V té Mobilní bezpečné platformě se lustruje ze všech možných evidencí, jako ta BEDRUNKA. Evidence obyvatel, registr řidičů, když kvůli covidu byly zavřené hranice, tak i hraniční kontrola či vozidla, u nich se vyfotí státní poznávací značka.

Pár let zpátky se třeba stalo, že systém vypadl, ale nemůžu říct, že se to děje i teď. Spíše je problém klasicky s operátorem, protože je to vlastně přes data. Takže občas blbne signál, ale kvůli tomu operátorovi, ne kvůli platformě. Ale za těch 10 let, co jsem tady, je to velký posun, protože když jsi chtěla dřív něco takového zjistit, tak ti dlouho trvalo přes vysílačku něco vyťukat, zavolat nějaké paní z Vyškova do Brna, co tady seděla, ona to musela najít a pak ti to zavolat zase zpátky, teď je to fakt strašně rychlé. Já s kolegou, když stojíme na hranci, tak jsme schopni, když přijede autobus, ve kterém je 60 lidí, vylustrovat tak za 6-7 minut. Takže to funguje opravdu dost rychle. S tím, že když lustruješ cizince, tak nestačí ty bezvízové cizince jen vylustrovat a vidět, že je v aplikaci všechno zelené, tedy že je vše v pořádku, ale musíš ještě fyzicky se do toho pasu podívat na to razítko. Protože tyto informace nikdo nikam nezadává.

10. Jsou nějaké formy školení, které podstupujete v souvislosti s používáním informačních systémů v cizinecké policii?

Školení žádná na informační systémy nejsou. Jsou samozřejmě nějaké manuály, ale školení ne. Ono je to docela intuitivní, když je člověk znalý nějaké práce s počítačem, tak se do toho dostane sám. Samozřejmě pokud chce někdo chodit na školení, tak jediná na nějaké webináře. Pokud se někdo o to zajímá, možnosti jsou. Ale je to víceméně samostudium. Nejlepší je si to sám fyzicky osahat v praxi. Když byly kvůli covidu zavřené hranice, tak třeba se Slovenskem tudy denně projela stovka aut nebo autobusů, kde je třeba 20 různých státních příslušností s různými doklady a ty sama vidíš, jak každý ten pas nebo jakýkoliv dokument fyzicky vypadá.

11. Které IS cizinecká policie přímo doplňuje (aktualizuje)?

Určitě doplňujeme a aktualizujeme CIS, zbytek víceméně dělá Ředitelství služby cizinecké policie. Evidenci nežádoucích osob, to si tam vkládají oni sami. My jim vlastně dáváme ten impuls a informace, to tam dát.

6.2 Vyhodnocení strukturovaného rozhovoru

Je patrné, že útvary cizinecké policie jsou výrazně závislé na informačních systémech pro efektivní provádění svých každodenních povinností. Bez těchto systémů by nebylo možné účinně plnit jejich úkoly. Policisté hodnotí dostupnost informačních systémů jako odpovídající a dostačující pro jejich potřeby. Využívají jak národní, tak unijní informační systémy, přičemž Cizinecký informační systém je považován za klíčový. Mezi unijními systémy je nejvíce využíván Schengenský informační systém.

Závěr

Cílem této práce bylo seznámení se s problematikou informačních systémů využívaných službou cizinecké policie a zhodnocení jejich fungování. První část práce poskytuje přehled a vymezení fungování klíčových informačních systémů v rámci služby cizinecké policie. Druhá část práce je poté zaměřená na analýzu využívání informačních systémů. Informační technologie neustále pokračují v rozvoji, aby bylo možné zvládnout technologický pokrok a nové požadavky, které se objevují v dnešní společnosti. Proto je důležité soustředit se na vytváření nových nástrojů, které by policistům usnadnily plnění jejich každodenních úkolů.

Navzdory aktuálním bezpečnostním hrozbám, Evropa otevřela své vnitřní hranice a podporuje volný pohyb osob a zboží. Aby však bylo dosaženo vyvážení tohoto stavu, muselo dojít k zavedení rozsáhlého spektra opatření. Klíčovou prioritou je intenzivní výměna informací a vytvoření moderních nástrojů poskytujících informační podporu odpovědným orgánům. Toto lze zajistit pouze prostřednictvím dobře fungující národní počítačové sítě každého členského státu, která splňuje náročné technické a bezpečnostní standardy. Je nezbytné, aby tato síť byla propojena s centrálními systémy vytvořenými na úrovni Evropské unie.

Výzkum prostřednictvím řízených rozhovorů jasně potvrdil, že informační systémy jsou nezbytnou součástí práce cizinecké policie a bez nich by bylo obtížné nebo dokonce nemožné účinně fungovat. Tato zjištění zdůrazňují nutnost neustálého rozvoje těchto systémů. Dále bylo zjištěno, že tyto informační systémy jsou klíčovým nástrojem jak při řešení neoprávněných pobytů, tak i v boji proti nelegální migraci.

Z analýzy využití informačních systémů vyplývá, že problematika informačních systémů využívaných službou cizinecké policie je velmi rozsáhlým tématem, které nelze v rámci rozsahu této práce kompletně zpracovat. Nicméně by měla práce alespoň nabídnout možnost získat obecné pochopení fungování těchto informačních systémů a upozornit na potenciální směry jejich budoucího rozvoje. Je zjevné, že stále existují oblasti, které lze zlepšit, a výzvy, na kterých je třeba pracovat.

Seznam použité literatury

Monografie

1. DOBDA, Luboš. *Ochrana dat v informačních systémech*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1998., ISBN 80-7169-479-7.
2. DOUCEK, Petr; NOVÁK, Luděk a SVATÁ Vlasta. *Řízení bezpečnosti informací*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2008., ISBN 978-80-86946-88-7.
3. KALAMÁR, Štěpán a POŽÁR Josef. *Vybrané aspekty informační bezpečnosti*. 1. vyd. Praha: PA ČR, 2010., s. 408. ISBN 978-80-7251-339-0.
4. MATĚJKA, Michal. *Počítačová kriminalita*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2002., ISBN 80-7226-419-2.
5. MOLNÁR, Zdeněk. *Efektivnost informačních systémů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000., ISBN 80-247-0087-5.
6. POŽÁR, Josef. *Manažerská informatika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010., s. 33. ISBN 978-80-7380-276-9.
7. PŘIBYL, Jiří. *Informační bezpečnost a utajování zpráv*. 1. vyd. Praha: ČVUT, 2004., ISBN 80-01-02863-1.
8. SMETANA, Miloslav. *Činnost cizinecké policie I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021., ISBN 978-80-7251-526-4.
9. SMETANA, Miloslav a kol. *Činnost cizinecké policie II*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2023., ISBN 978-80-7251-547-9.

Zákonná úprava a interní akty řízení

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava české republiky posledním znění*.
2. Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., *o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR*.
3. Zákon č. 106/1999 Sb., *o svobodném přístupu k informacím v posledním znění*.
4. Zákon č. 326/1999 Sb. *O pobytu cizinců na území ČR*.

5. Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti v posledním znění.
6. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v posledním znění.
7. Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.
8. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 70/ 2007, o terminologii v oblasti informačních systémů.
9. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 157/2008, o zajišťování svobodného přístupu k informacím v Policii České republiky.
10. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 215/2008, kterým se stanoví některé bližší podmínky a postupy pro zpracování osobních údajů (o ochraně osobních údajů).
11. Pokyn policejního prezidenta č. 120/2013, o informačním systému hraniční kontroly KODOX.
12. Rozkaz policejního prezidenta č. 150/2018, kterým se upravuje zkušební celoplošný provoz elektronického biometrického inspekčního systému Mobilní bezpečné platformy.
13. Pokyn policejního prezidenta č. 6/2019, o údajích o cestujících a informačním systému OBZOR.
14. Pokyn policejního prezidenta č. 262/2020 o informačním systému dohledu nad vzdušným prostorem AGAS.
15. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 o Vízovém informačním systému.
16. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013, o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013 kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

17. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.
18. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226.
19. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2226, kterým se zřizuje Systém vstup/výstup pro registraci údajů o vstupu a výstupu a údajů o odeprání vstupu, pokud jde o státní příslušníky třetích zemí překračujících vnější hranici členských států, kterým se stanoví podmínky přístupu do systému EES pro účely vymáhání práva a kterým se mění Úmluva k provedení Schengenské dohody a nařízení (ES) č. 767/2008 a (EU) č. 1077/2021.
20. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.
21. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/816, kterým se zřizuje centralizovaný systém pro identifikaci členských států, jež mají informace o odsouzeních státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti (ECRIS-TCN), na doplnění Evropského informačního systému rejstříků trestů, a kterým se mění nařízení (EU) 2018/1726.
22. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/493 , o systému Falešné a pravé doklady online (FADO) a o zrušení společné akce Rady 98/700/SVV
23. Prováděcí Nařízení Komise (EU) 2021/581 o situačních obrazech Evropského systému ostrahy hranic (EUROSUR).

Webové stránky a elektronické zdroje

24. Ministerstvo vnitra České republiky: Schengenská spolupráce. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/schengenska-spoluprace-schengenska-spoluprace.aspx>. [citováno 2024-02-15].
25. Policie České republiky – Služba cizinecké policie: O nás. Online. Praha: Policie ČR, 2023. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-831034.aspx>. [citováno 2024-02-05].
26. Úřad pro ochranu osobních údajů. Online. 2023. Dostupné z: <https://uouu.gov.cz/>. [citováno 2024-02-06].

Seznam příloh

Příloha č.1: Otázky ke strukturovanému rozhovoru

Příloha

Příloha č. 1: Otázky ke strukturovanému rozhovoru

1. Jaké jsou hlavní úkoly, které můžete provádět díky informačním systémům a jaký mají vliv na Vaši práci? Při kterých úkonech jsou nejčastěji používány informační systémy cizinecké policie?
2. Jaké používáte národní informační systémy a v jakých příležitostech?
3. Jaké používáte evropské/ mezinárodní informační systémy a v jakých příležitostech?
4. Jak byste zhodnotil užitečnost a spolehlivost informačních systémů pro vaši práci v cizinecké policii? Je rozsah informací dostatečný? Jak je to s ukládáním dat?
5. Jaké jsou nejčastější problémy, se kterými se setkáváte při používání informačních systémů v práci?
6. Je něco, co Vám ve vámi využívaných informačních systémech chybí? Jsou informační systémy dostačující pro práci cizinecké policie?
7. Jak často kontrolujete a aktualizujete informace v systému?
8. Existují nějaké standardní formuláře nebo dokumenty, které vyplňujete pomocí těchto systémů? Jak to funguje?
9. Lze používat informační systémy i v terénu? Není při používání Mobilní bezpečné platformy problém se signálem?
10. Jsou nějaké formy školení, které podstupujete v souvislosti s používáním informačních systémů v cizinecké policii?
11. Které IS cizinecká policie přímo doplňuje (aktualizuje)?